

BÉKÉSCSABAI HIRDETŐ

A BÉKÉSCSABAI JÁRÁS, BÉKÉSCSABA NK. ÉS VIDÉKÉNEK ÉRDEKEIT FELÖLELŐ HETILAP

<p>ELŐFIZETÉS: Egész évre 10, Félévre 5 K Egyes példányonként 20 fillérért kapható Engel Miksa kistőzsdéjében, Gesmey Soma, Corvina és Tevan utóda Gombos Sámuel könyvkereskedésekben Békéscsabán. ::</p>	<p>MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS SZÉKELY GYÖRGY Breznyik-utca 7.</p>	<p>Hivatalos hirdetéseket díjtalanul közlünk. Magánosok hirdetését kisbetűvel minden szót 10, vastagabb betűvel 20 fillérért köz- lünk. Legkisebb díj 1 kor. Egész oldalra, vagy részre terjedők megállapodás szerint</p>
---	---	---

Hivatalos rész.

Hatósági kioktatás volt ismét a mult hó hó 25-én a község háza udvarán a főszolgabíró a tárgyak sokaságából az alantiakat emelte ki, melyek a most egymást követő fontos események között s a tengernyi rendelet mellett különösen azért fontosak, mert egyrészt az eseményeket a csak kisebb újságot olvasó közönség ritkán érti meg, másrészt a rendeletek tudomására sem jutnak; már pedig rendeletet nem tudni, már is legalább hiba.

A muszkák jelen fejtelten helyzetét, az olaszoknak borzasztó helyzetét a kötelesség tudáshiányának a „Haza“ irányában kell betudni.

Másrészt az „Egyerértés“ felbomlott az egyes frontokon, különösen az oroszoknál s bár nem lehet tudni, mi lesz a vége a lapokban közzétett fegyverszüneti híresztelésének, akkor, midőn egy olyan nagy ország kormánya mint Oroszország a hadfőparancsnoksággal egyetértőleg nem jár el, a mi részünkről csakis a fegyverszünetre és az azt követő békére következtethetünk.

Mert ott — úgy látszik — forradalom van, és nem egy „Eszméért“, hanem személy — személy ellen, a kormány és a katonai intéző körök között. Ebből reményt táplálhatunk és hálát adhatunk Istennek, hogy ilyen Magyarországon nem volt és nem is lehet: Mert:

Magyarországnak a magyar fiú és mindenki most már világhírűen kötelességét megtette; a katona a fronton, az itt levők itt, vagy másutt minden tekintetben — és a mi a fő! Magyarországot bármily nyelvű lakosság lakja az mind egyetértett és egyetért — míg a győzelmes békét el nem érjük..

Lehetnek olyan vélemények is, hogy mi itt a front mögött családunkkal, a rokkantakkal és árvákkal milyen körülmények között élünk, sőt nála jelentkeztek is, kik a fejkvótát keveselték, ő ezt mind megvizsgálta s hol a kérelmet alaposnak találta, azt tőle telhetőleg orvosolta, teljesítette; de nem minden függ tőle! A kimért kvóta általános törvény, attól ő el nem térhet egy eset kedvéért, mert akkor sok száz, talán ezerrel találná magát szemben s így ő a rendeletet áthágná. Nyugodjanak meg azok, kiknek a kvóta nem elég s ha lehet azon is okkal-móddal és idején segít, ha van mód reá.

A kötelességhez tartozik még, hogy mindenki a kiadott rendelet értelmében sertéseit, melyeket magának, vagy másnak hizlal, de egyáltalán hizlal, Horváth jegyző urnál jelentse be. Már pedig itt panaszképen hozza fel, hogy a körülbelül 2000 állatból eddig csak 818 állat jelentetett be.

Ennek jó vége a hizlalókra nézőre nem lehet. Előfordulhat, hogy egyesek hizloikat titokban nagyon is jól értékesítik, de veszedelembé dőlhet szomszédja s talán ő is belekerül, mert vérszemet kap s így óriási károk keletkezhetnek az eltitkolt sertések folytán általában amellet, hogy az elláttatlanok szenvednek és a hatósági mézárások a reászorulókat ellatni nem bírja. Ez egyik fő neme a kötelesség mulasztásnak és az ember-táron való uzsorának, — mely méltó büntetésben fog részesülni.

Megjegyzi még tájékoztatásnak, hogy az összeirt sertésekből nagyrészt a helybeli hentesek fognak részesülni s azok bárcák ellenében he-

tenként 35—40 állatot a közönségnek mérnek ki, úgy zsírt, mint húst a maximális áron.

A sertéshus és zsír maximális árait a napilapok szeszint hirdeti ki. (Lásd e hó 24-iki számunkat!)

Végül-ehhez megjegyzi, hogy a hizóknak kényszervágása csak a vágóhidon, felügyelet és jegy ellenében eszközölhető és azt a hizláló kívánságára a község a maximális áron átveszi.

Áttér ezután a kormány rendeletekre, melyeket a gazdák előtt is ismertett. Így:

Az őszi szántás fontosságára, mely talán mindenütt idején való, de itt Békéscsabán azzal minden gazda tisztában van s azt fölöslegesnek tartja bővebben tárgyalni.

A VII-ik hadikölcsönjegyzést talán minden gazdának, akivel beszélt szívére kötötte és örömmel emlékezik meg arról, hogy nem kétli, miszerint a VI-ikat felül fogja mulni.

Ezzel kapcsolatban a hadikölcsönbiztosítás ügyét különösen a szegényebb sorsuak számára ajánlja azért, hogy 15—20 év alatt is életbiztosítási összegükön felül kellő takarékoság mellett értéket gyűjthetnek és utódaikat nem terhelik meg.

A gyermekvédelem tekintetében utal arra, hogy már megemlékezett arról, miszerint a kormány Békéscsabára 50 hadiárvat szeretne elhelyezni, sajnos, eddig csak 7 hadiárva nyerhet a jelentkezők szerint helyet, kéri a gazdákat és iparosokat, hogy ezt az ügyet karolják fel, mert így e gyermekeket a zülléstől megmenthetik, sőt saját foglalkozásuk szerint a hazának és társadalomnak ajándékozzák akkor, midőn derék honpolgárt nevelhetnek mi nekük és gazdaságuknak is hasznára lesz.

Kenyérmag etetéséről, illetve annak tilalmáról érkezett rendelet a kormánytól. Azt hiszi, hogy ilyen a járásban nincsen, mert mindenki át van hatva ennek hátrányától.

A háziezred (101-esek) meglátogatását, mint most már gondolja dec. 8-ára való indulással jelezheti. Abban 10 polgári ember vehet részt az ő vezetése alatt, így 4 gazda, aki a legtöbbet gyűjt, ő — egy ujságíró, két iparos és két kereskedő. Kéri a közönséget, hogy a szeretetadomá-

nyokhoz a megjelenő gyűjtők ivén (az anyagban adottak megfelelő időben való szállításának kötelezettsége mellett) készpénzben is járuljanak hozzá.

Az adományozók neve ezen lapban is közölve lesz.

Fürdő építése iránti engedély megadása helyszini tárgyalás lesz december 14-én d. u. 2 órckor a Teleki-utca 2—4. szám alatt megtartva, mely tárgyalásról az érdekeltek ez uton is értesítetnek.

Dohány beváltó-bizottság Békéscsabán dec. 17-én kezdi meg működését s a dohányt 1918. évi január 30-ig veszi át.

Az általános jövedelmi pótladó lajstrom a községi adóügyi osztálynál 8 napi közzemlére van kitéve s azt az érdekeltek ott megtekinthetik.

Dohánytermelési árak az 1918. évre felemeltetnek s az erről szóló hirdetmény a község háza kapuja alatt olvasható.

Katonai lóvásár lesz Békéscsabán december 5. és 19-én a lóvásártéreu megtartva, hol az eladó lovak bemutatandók.

Vásár Békéscsabán december 9-én, Jászapátban december 2-án lesz.

Cselédszerződések a jövő évre a Munkásotthon irodájában már megköthetők, nehogy újévkor torlódások legyenek.

Vásárlási igazolványokat (buza, rozs, árpa) melyekre a felek vásárolni nem bírtak a Munkásotthon irodájában kell leadni.

Tengeri vásárlási igazolványokra addig, míg a tengerit átvevő bizottság a termelőtől át nem vette, vásárolni lehet.

Csont, bőr, vagy vegyes anyagot előállítók, gyártmányaikat csakis a Csontközpont utjáu hozhatják forgalomba és készleteiket oda bejelentni t. rtoznak. Részletes felvilágosítást a rendőrség ad.

Az olajmagvakból (Gomborka, len, kender, tök, mák, vadrepce és napraforgó) előállított gyártmány a budapesti Olaj- és Csirközpontnál bejelentendő minden hó 8-ig az előző hó végén volt állapot szerint. Oly vállalatok, melyek ennek feldolgozásával foglalkoznak az olaj-

ütést csakis vámért teljesíthetik. A maximális árak a következők: Gomborka 80, len 105, kender 105, tök 135, napraforgó 100 korona zsák nélkül a rakodó állomáson készpénz mellett.

Gyertyakészletek 100 kgr. felül az olaj- és zsiradék-bizottság szappan elosztó irodájában Budapest, V., Vas-ut. 20. szám alatt bejelentendők, mihez a bejelentőlapok a főszolgabírói hivatalban kaphatók.

Kötött vagy kötszövött pamut-kelmék kötelező beszolgáltatásáról és ezeknek áráról felvilágosítást ad a rendőrség.

A kukorica kötelező csírátlantása. November hó 15-én jelent meg a kormány régóta várt 4352. M. E. számú rendelete, amely a kukoricacsira kivonásáról és forgalombahozataláról, valamint a kukoricaolaj előállításáról és forgalombahozataláról intézkedik és november 15-én már életbe is lépett. A nagyfontosságú rendeletnek gazdaközönségünket legközvetlenebbül érintő részeit a következőkben ismertetjük:

Malmoknak és kukoricát feldolgozó, felhasználó vagy feletető ipari vállalatoknak tilos akár egészséges, akár romlott, bel- vagy külföldi származású kukoricát a kukoricacsira kivonása nélkül felőrölniök, megdarálniok vagy egyébként feldolgozniok, vagy feletetniök. A nem ipari hizlaláshoz is tilos kukoricát a csira kivonása nélkül felhasználni, kivéve a 3658. M. E. számú, a hizlalást szabályozó kormányrendelet 1—2. §-ai szerint házi és gazdasági szükségletre történő hizlalást.

A Haditermény Részvénytársaság útján forgalomba kerülő, ugyszintén a közszükségleti célra igénybevett kukoricát — a földművelésügyi miniszter által vetőmagnak felhasználni kívánt kukorica kivételével — tilos a csira kivonása előtt bármi célra felhasználni és csakis a kukoricacsira kivonása mellett szabad megőrölni, darálni, bármi módon feldolgozni vagy feletetni.

A csira kivonásánál az Országos Központi Hitelszövetkezet utasításai szerint kell eljárni.

Egy métermázsza kukoricából legfeljebb 10 kg. kukoricacsirát szabad és legalább 6.5 kg. kukoricacsirát kell kivonni és 100 kg. csirának legalább 20 kg. olajat kell tartalmaznia.

A hizlaló előzetes csírátlantás nélkül etetheti fel a kukoricát, ha a hizlalás helyéhez legközelebb eső csírátlantó vállalat vagy cserélőtelep távolsága 30 kilométernél nagyobb.

A csírátlantó vállalat, ha a fél a nyers kukoricát feldolgozás végett közvetlenül neki adta át, valamint a cserélőtelep a feldolgozásért vagy a becserelésért a félnek semminemű cserelési, őrlési vagy egyéb feldolgozási díjat nem számíthat fel és köteles a kukoricát beszolgáltató félnek minden átvett 100 kg. időszertűen légszáraz őrlésre alkalmas kukoricáért 87 kg. csírátlantott kukorica-őrleményt és 3 kg. olajpogácsát vagy csiralisztet természetben kiszolgáltatni. Továbbá köteles készpénzben kifizetni 7 kg. kukoricának a cserelés időpontjában érvényes, hatóságilag megállapított hatértékét.

A cserélőtelep köteles, ha a fél kívánja, neki olajpogácsa vagy csiraliszt helyett további 3 kg. kukoricának a cserelés időpontjában érvényes, hatóságilag megállapított hatértékét kifizetni.

Nyers kukorica becserélése csírátlantott kukoricaőrleményekért.

A földművelésügyi miniszter 148,109. szám alatt nyers kukoricának csírátlantott kukoricából készült őrleményekkel való kicserélése tárgyában a kukoricacsira kivonásáról és forgalombahozataláról szóló fentebb ismertetett 4352. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján a következőket rendeli el november hó 15-től számítandó érvénnyel:

Az Országos Központi Hitelszövetkezet által kukoricának őrleménnyel való kicserelésével megbízott cserélőtelep a csereléshez szükséges csírátlantott őrleményt és olajgyártási mellékterményt az Országos Központi Hitelszövetkezet által kijelölt csírátlantó vállalatától annak ipartelepén, az oda költségmentesen beszállított saját zsákjában bizományként veszi át és saját költségén szállítja onnan a cserélőtelepre. Az Országos Központi Hitelszövetkezet jelöli ki azt a csírátlantó vállalatot, amellyel a cserélőtelep csereviszonyba lép. A cserélőtelep előzetesen bejelenti a csírátlantó vállalatnak a csereléshez előreláthatólag szükséges csírátlantott kukoricaőrlemény és olajgyártási melléktermény nemét és mennyiségét.

A cserélőtelep a csirátlanító vállalatától átvett és beraktározott és a feleknek kiszolgáltattott csereanyagáról, továbbá a felek által beszoigáltatott nyers kukoricáról pontos feljegyzéseket köteles vezetni. A cserélőtelep köteles az általa átvett kukoricát annak a csirátlanító vállalatnak, amely neki csereanyagot szolgáltat, a megfelelő mennyiségű örlemény és olajgyártási melléktermény ellenében saját zsákjaiban és saját költségén beszoigáltatni.

Hadikölcsönbiztosítás. Oly célból, hogy mindenki, tehát az is, akinek a hadikölcsön jegyzésére szükséges készpénz nem áll rendelkezésére, hazafias kötelességének eleget tehessen, a Gazdák Biztosító Szövetkezete bevezette az életbiztosítással egybekötött hadikölcsönjegyzést, amely lehetővé teszi, hogy bárki kereseti viszonyai arányában részt vehessen a hadikölcsönjegyzésben anélkül, hogy a jegyzett összeget azonnal lefizetné. Az életbiztosítással egybekötött jegyzésnél ugyanis a fél a jegyzett hadikölcsönnek csak egy évi

részletét, vagyis az egész összegnek $\frac{1}{15}$ részét köteles készpénzben lefizetni, a hátralékos összeget pedig folytatólag 14 év alatt — egy-egy évi részletet minden év október 1-én — törlesztheti.

Az első évi részlet lefizetése és az ajánlat beérkezése után a Gazdák Biztosító Szövetkezete kiállítja a biztosítási kötvényt — 400 koronáról 4000 koronáig terjedő összegeknél orvosi vizsgálat nélkül, 4000 koronától 20,000 koronáig terjedő összegeknél pedig költségmentesen esz- közlendő orvosi vizsgálat alapján — és nemcsak jegyzi, hanem le is fizeti a fél nevében az egész kölcsönösszeget és az eredeti hadikölcsönkötvényt letétbe helyezi a fél javára az Országos Központi Hitelszövetkezet főpénztárá- nál, amely utóbbi a jegyzett összeg teljes tör- lesztése után a kötvényt díjmentesen kiszogál- tatja a félnek. Tehát aránylag kevés készpénzzel nagyobb összeg jegyzésére is nyílik alkalom és amellet a biztosítási évi díjak jóval jutányosab- bak, mint a rendes életbiztosításoknál.

Publikációk.

Eladók.

Ház Kollár Jánosnál Gellért-u. 9. sz.
 Ház Szigligeti-u. 1. sz. alatti lakónál.
 Ház Andó Györgynél Vörösmarty-u. 48. sz.
 Ház Kiszely Mátyásnál Kastély-u. 6. sz.
 Ház, kenderföld, tehenlegelő Antovszky András örök. Eötvös-u. 21. sz.
 Háztetek Andó Mátyásnál Perényi-u. 33. sz.
 Árpaszalma Kovács Jánosnál Kisfaludy-u. 4.

Kereslet.

Tanyást keres Schwarcz Dávid Kinizsi-u. 10. sz.

Tanyást keres Gálik András Damjanich-u. 4. sz.

Tanyást keres Antovszky András Eötvös-u. 21.

Tanyást keres Kraszkó Mihály Klapka-u. 9. sz.

Negyedest keres Rákóczy-u. 1. sz. alatti lakó.

Negyedest keres Baracs Jánosné Jókai-u. 26. sz.

Negyedest keres Hankó Farangó János Temető- sor 12. szám.

Kínálat.

Cséplőgarnitúra Burger Antalnál Szöllő-u. 4. szám alatt eladó.

Fűzfaveszőt elad Lőrincsik János Csorba-u. 3.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Főképviselet Csabán: Filippinyi Sámuelnél.

Biztosításokat elfogad tűz, jég baleset, szavatosság és betöréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módozatok szerint előnyös feltételek mellett. Üzleteredményben a biztosított tagok díjarányában részesednek. Nyomtatványokkal, valamint felvilágosítással készséggel szolgál

Filippinyi Sámuel

Községháza.

A szövetkezet biztonsági alapja 18,358,012,14 K tesz ki.

Tiszta magyar intézet!

Alapított 1900-ban.

Felhívás a VII. hadikölcsön-jegyzésre.

Hazafias tisztelettel hozom az igen tisztelt gazdaközönség tudomására, hogy úgy, mint eddig, a VII-ik hadikölcsönre is a főpénztárban gyűjtöm a jegyzéseket, igen kérem sziveskedjenek bizalmukkal megtisztelni és ezen nagy horderejű édes hazánk fennmaradásának és felvirágzásának alapkövét képező jegyzéseket tömegesen eszközölni, mert hiszen ez nemcsak hazafias kötelesség, hanem az egyedüli eszköz, hogy seregeink a dicső békét kivívják s ezen béke bennünket gazdasági erőnk teljességében találjon.

Békéscsaba, 1917. november 15.

Hazafias üdvözzellet :

Galli Mihály,
főpénztárnok.

Ön helyett jegyzünk hadikölcsönt!

Hazafiui kötelességét tehát

tőke nélkül is teljesítheti,

ha

hadikölcsön-biztosítást

köt a

**Hungária Általános Biztosító
Részvénytársaság**

békéscsabai vezérügynökségénél a Békéscsabai Takarékpénztár Egyesületnél és Galli Mihály főpénztárosnál a Községházán.

A jegyzett összeg választása szerint biztosítási díjjal 10 vagy 15 év alatt törleszthető. A törlesztési tartam lejáratá után az eredeti kölcsön-cimleteket Önnek, előbbi elhalálása esetén hatamaradottainak azonnal, minden további kötelezettség nélkül kiszolgáltatjuk. **Kérjen tájékoztatót!**

**Műfogakat készít brassói Greising Albert áll.
vizsgázott műfogász Békéscsaba, Kinizsi-utca 7.
Pápay-ház. Foghuzás teljes érzéstelenítésel.**

**Fűzfavessző
kosárfonás céljára
feléből kiadó.**

Réthy Béla gyógyszerésznél

**Mezőgazdaság-, Ipar-, és Kereskedelmi
Értéktársaság Békéscsabán
Ferenc-József-tér 10., Buzapiac
Fábrypalota**

ÜGYKÖRE: Folyósított előnyös feltételekkel törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és házakra, valamint üres telkekre 4 1/2% kamat alapon 10—65 időtartamra. Földbirtokok, házak és telkek adásvételét, bérbeadását és cseréjét közvetíti. Mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi vállalatok létesítése körül közreműködik. Közvetíti a tőzsdén jegyzett értékpapírok és vidéki pénzintézetek s vállalatok részvényeinek adásvételét. Képviseli az Adriai Biztosító Társulatot. Minden felvilágosítást díjtalanul ad

Cséplőgépeket vesz és elad, nemkülönben gőz- és motormalmok berendezését és átalakítását a leggondosabb szakértelemmel eszközli

**Fekete Géza főgépész
Csaba, Berényi-ut 25.**

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy
festőgyáramat

Berényi-utca 21. szám alól a Teleki-utca 3. szám alá, a volt tejszövetkezet épületébe helyeztem át. Midőn a legtökéletesebb munkámról, mint eddig a jövőben is biztosítom az igen tisztelt megbízóimat, szives pártfogásukat továbbra is kérve vagyok teljes tisztelettel
Papp Sándor festőgyáros

BÉKÉSCSABAI ÁRUFORGALMI R.-T.

Szent István-tér 3. Aradi Ipar- és Népbank épület. Telefon 89. Sürgőnycim: Áruforgalmi Békéscsaba.

GÉPOSZTÁLY: Összes ipari és mezőgazdasági gépek, ekék, boronák, répavágók, amerikai aratógépek, morzsolók, cséplőgarnitúrák, motorok stb.

SZENOSZTÁLY: Belföldi és porosz kőszén, koks, kovács kőszén és bükkfaszén ipari és házi fűtésre.

TŰZIFAOSZTÁLY: Bükk, cser, gyertyán és tölgy hasábos és dorong, bükk, tölgy és fenyő hulladék.

ÉPÍTKEZÉSI OSZTÁLY: Homok, cement, téglák és cserép, darabos és építőmész, aszfalt-kőfedélemmez, kátrány és vegyi termékek.

GÉPOLAJOK, KENŐCSÖK stb.: Kocsikenőcsök a legolcsóbb árban.

**Erdő- és Mezőgazdasági
Mérnök-iroda Békéscsabán**

vállal mindennemű erdő- és mezőgazdasági műszaki munkát, nemkülönben építkezési és biztosítási ügyek lebonyolítását, közvetít ház, telek, anyag, gép, jármű vételt és eladást. Érdeklődők úgy szóval, mint írásban Békéscsabán, Breznyik-utca 7. szám alá, vagy pedig e lap kiadóhivatalához forduljanak.

Használt, de ép, minden nagyságu

**boros és
pálinkás hordókat**

legmagasabb árban vesz
Kiss Ferenc
Csaba, Zsiros-utca 3. sz.

Mindennemű nyomtatványok izléses kivitelben készülnek a

**BÉKÉSMEGYEI
FÜGGETLENSÉG**

könyvnyomdájában, Csabán.